

Η επικαιροποίηση της νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (κανονισμός Aarhus) προσυπογράφεται από τους πρέσβεις στην ΕΕ

Οι πρέσβεις στην ΕΕ ενέκριναν σήμερα την προσωρινή πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 12 Ιουλίου σχετικά με πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού Aarhus, με σκοπό την πλήρη ευθυγράμμισή του με τη σύμβαση του Aarhus. Ο κανονισμός Aarhus καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εφαρμόζουν τη διεθνή σύμβαση του Aarhus, η οποία έχει ως στόχο να εξασφαλίσει την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα. Η προσωρινή συμφωνία πρέπει να εγκριθεί από αμφότερα τα θεσμικά όργανα, και ακολούθως θα εκδοθεί επίσημα μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι απόλυτα προσηλωμένα στις αρχές της σύμβασης του Aarhus. Η συμφωνία που επιτεύχθηκε ανταποκρίνεται στις ανησυχίες που είχε εκφράσει η επιτροπή συμμόρφωσης της σύμβασης του Aarhus στη συγκεκριμένη υπόθεση και μας παρέχει μια ισχυρή βάση για να παρουσιάσουμε την ενιαία θέση μας στη σύνοδο των μερών της σύμβασης του Aarhus τον Οκτώβριο του 2021.

Tamara Weingerl Požar, Αναπληρώτρια Μόνιμη Αντιπρόσωπος της Σλοβενίας στην ΕΕ

Στόχος της πρότασης είναι να εξασφαλιστεί ότι η ΕΕ συμμορφώνεται πλήρως με τη Σύμβαση σε ό,τι αφορά το δικαίωμα του κοινού να επανεξετάζει διοικητικές πράξεις. Πρόκειται για μη νομοθετικές πράξεις τις οποίες θεσπίζει θεσμικό όργανο ή οργανισμός της ΕΕ και οι οποίες παράγουν νομικά και εξωτερικά αποτελέσματα και περιέχουν διατάξεις που ενδέχεται, λόγω των αποτελεσμάτων τους, να αντιβαίνουν στο περιβαλλοντικό δίκαιο.

Οι διαπραγματευτές του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου συμφώνησαν μεταξύ άλλων:

- να επεκταθεί η ενεργητική νομιμοποίηση πέραν των ΜΚΟ, επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο και σε άλλα μέλη του κοινού να ζητούν εσωτερική επανεξέταση διοικητικών πράξεων υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Τα μέλη του κοινού είτε καταδεικνύουν ότι τα δικαιώματά τους προσβάλλονται λόγω εικαζόμενης παραβίασης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ότι θίγονται άμεσα από την εν λόγω προσβολή σε σύγκριση με το ευρύ κοινό· είτε καταδεικνύουν επαρκές δημόσιο συμφέρον και ότι το αίτημα υποστηρίζεται από τουλάχιστον 4000 μέλη του κοινού που διαμένουν ή είναι εγκατεστημένα σε τουλάχιστον 5 κράτη μέλη, με τουλάχιστον 250 μέλη του κοινού να διαμένουν ή να είναι εγκατεστημένα σε καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη. Σε αμφότερες τις υποθέσεις τα μέλη του κοινού εκπροσωπούνται από ΜΚΟ ή από δικηγόρο·
- να περιλαμβάνονται στο πεδίο των διοικητικών πράξεων διατάξεις διοικητικών πράξεων που απαιτούν εκτελεστικά μέτρα σε εθνικό ή σε ενωσιακό επίπεδο·
- να μην διαγραφεί από τον κανονισμό η εξαίρεση διοικητικών πράξεων που αφορούν κρατικές ενισχύσεις (ζήτημα συμμόρφωσης που καλύπτεται από άλλη υπόθεση της επιτροπής συμμόρφωσης της σύμβασης του Aarhus)·
- να καταστεί υποχρεωτική για τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ η δημοσίευση των αιτήσεων επανεξέτασης και των σχετικών αποφάσεων.

Ιστορικό και επόμενα βήματα

Η ΕΕ εφαρμόζει τη σύμβαση του Aarhus με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1367/2006. Ο κανονισμός αυτός επιτρέπει σε ιδιώτες και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) να κινούν διαδικασίες ενώπιον των ευρωπαϊκών δικαστηρίων κατά των αποφάσεων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Κατόπιν καταγγελίας που υπέβαλε ΜΚΟ το 2008 με τον ισχυρισμό ότι η ΕΕ δεν τηρούσε τη σύμβαση του Aarhus όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, η επιτροπή συμμόρφωσης της σύμβασης του Aarhus απεφάνθη, στην υπόθεση C-32 του 2017, ότι η ΕΕ δεν τηρούσε το άρθρο 9 παράγραφοι 3 και 4 της Σύμβασης σχετικά με την πρόσβαση των μελών του κοινού στη δικαιοσύνη.

Ακολούθως, το Συμβούλιο εξέδωσε το 2018 απόφαση με την οποία ζητούσε από την Επιτροπή να υποβάλει μελέτη σχετικά με τις

επιλογές της Ένωσης για την αντιμετώπιση των πορισμάτων της επιτροπής συμμόρφωσης και, εφόσον κρινόταν σκόπιμο με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, να παρουσιάσει πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού Aarhus.

Στις 14 Οκτωβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 1367/2006 (Aarhus) με σκοπό τον καλύτερο δημόσιο έλεγχο των πράξεων της ΕΕ που επηρεάζουν το περιβάλλον. Στόχος των προτεινόμενων τροποποιήσεων είναι να μπορεί πιο εύκολα να ζητείται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ η επανεξέταση τέτοιων πράξεων για την καλύτερη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος.

Το Συμβούλιο κατέληξε σε γενική προσέγγιση επί της πρότασης στις 17 Δεκεμβρίου 2020, επιτρέποντας στην προεδρία του Συμβουλίου να αρχίσει διαπραγματεύσεις τριμερούς διαλόγου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το κείμενο της προσωρινής συμφωνίας, το οποίο εγκρίθηκε από τους πρέσβεις των κρατών μελών, θα υποβληθεί τώρα προς έγκριση στην Επιτροπή Περιβάλλοντος του Κοινοβουλίου. Εάν εγκριθεί, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και εν συνεχεία το Συμβούλιο θα υιοθετήσουν το κείμενο σε πρώτη ανάγνωση χωρίς τροπολογίες εντός των επόμενων μηνών.

Press office - General Secretariat of the Council

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press